

یادداشت

حمیدپورد

سرپرست وزارت نفت

نفت، صنعت سربلند

آزمون مقاومت و تاب‌آوری

یک هفته است که پس از استعفاي برادر عزيزم مهندس محسن پاك‌نژاد، با اعتماد رياست محترم جمهوري، مسئوليت سرپرستي وزارت نفت ايران را بر عهده گرفته‌ام.

در اين مسئوليت و در اولين سفر داخلي پس از اين مسئوليت، امروز سعادت حضور در ديار مرزداران دريادل ايران، استان باشكوه بوشهر و يازديد از عسلويه را دارم. عسلويه و نواحی همچواش، در سپهر توسعه پس از انقلاب اسلامي، به نامي ماندگار و به قلب تبنده انرژی ايران تبديل شد.

حاصل توسعه‌ای که در بيش از ربع قرن تلاش و سرمايه‌گذاري در عسلويه تبيلور يافت به دسترسي آسان ميليون‌ها شهروند و صنعتگر ايراني به گاز طبيعي و محصولات پتروشيمي تبديل شد، اين دسترنج ايراني، امروزه تأثيри غيرقابل انكار بر جريان زندگي و شريان زيبست عمومي جامعه ايران دارد.

حمله به پالايشگاه‌هاي گازي عسلويه هدفی جز دو جنگ تحميلي اخير، اين منطقه هدف حملات دشمن قرار گيرد. به تعبيری ساده‌تر، حملات به تأسيسات انرژی کشور از جمله در تگکان، عسلويه و ماهشهر، حمله به نمادهای توسعه ايران بعد از انقلاب است که «به دست ايراني و با اراده ايراني» احداث شده است.

حمله به پالايشگاه‌هاي گازي عسلويه هدفی جز ايجاد اختلال در زيبست عمومي شهروندان ايران نداشته است. اما آنچه آمريکا و رژيم صهيوني در محاسبات خود ننديده و نخواهند ديد «اراده بدون زوال ايراني براي ساختن وطن» است.

از برکت همين اراده بدون خلل، با تمرکز دولت بر امر بازسازي خسارت‌هاي جنگ و با فرماندهي مجدانه دکتري پرتشکيان، با جانفشاني کارکنان صنعت نفت و پيمانکاران ايراني، طی تنها شش ماه، ۱۰۰ ميليون متر مکعب از ظرفيت از دست رفته توليد گاز احياء شده، چهار پالايشگاه گاز که در عسلويه مورد حمله قرار گرفته بود از پيشرفت بازسازي شگرفي برخوردار است و کار بازسازي، در هم در عرصه گاز و هم در صنعت پتروشيمي، در مجموع فراتر از پيش‌بيني‌هاي برنامه‌اي معمول رخ داده است. به موازات؛ کار سترگ تعميرات اساسي سالانه پالايشگاه‌ها و سکو‌ها نيز مطابق برنامه انجام و برنامه‌ريزي راهبردي براي مواجهه با سناريوهاي مختلف مديريت انرژی کشور در فصل سرد، تدبير گشته است.

به عنوان خادم ايران که قريب به ۳۵ سال در صنعت نفت ايران رسته‌ام ايمان دارم هيچ برنامه يا اسلوب مديريتي بدون اتکا به «اراده پولادين ملي» نمی‌توانست دستاوردهای اين دوره فشرده و سنگين بازسازي، احياء و تعميرات بر رقم بزند.

صنعت نفت تنها حوزه اقتصاد ايران است که متکی به یک دستگاه باور فلسفی در ذهنيت جامعه و دلگرم به نتايج یک جنبش ميهني (ملی شدن نفت) است.

به نظرم آن شور ديرينه «ساختن صنعت نفت به اتکای بازوي ايراني»، هنوز با گذار نسل‌ها، در رگ‌هاي ايراني سازي و جاري است. اين غلبان ميهين دوستي اما، بايد با راه‌حاليی در زمينه فرهنگ عمومي پهنه‌سازي مصرف و انرژی و عادت به کم مصرفي؛ فراگير حامل‌هاي انرژی در فصل سرد توأم شود تا شور ميهني ساختن وطن و بازسازي تأسيسات آسیب ديده، با مصرف درست و بهينه و تداوم بی‌نيازي به انرژی و ارادتي تکميل شود.

امروز در عسلويه بردست و بازوي کارگر و مهندسي که در اوج مخاطرات روزهاي نبرد رمضان، در گرمای سخت تابستان، در سکو‌هاي توليد، در مناطق عملياتي و برای روزهاي متمادي دور از خانه، دقيقه‌ای دست از کار ساختن وطن نکشيد تا ايران سر خم نکند بوسه می‌زنم.

حضور در عسلويه علاوه بر بازديد از روند پروژه‌ها و تأسيسات در حال بازسازي، ادای دينی به نيروهاي مسلح قهرمان ايران، به مردم پای کار کشور و به ميليون‌ها جانفدایی است که با بودن آنها، ساختن و دوباره ساختن عسلويه‌ها ميسر شد. باور دارم صنعت نفت به اتکای اراده مردم، از دل آزمون مقاومت سربلند بيرون آمده است، عسلويه، ستون استوار معماری فرديا صنعت نفت است. درختی است که با اراده ايراني از زمين روبيد و بر مalti ثمر بخشيد. پس از اين هم شاهد صحنه‌هايی ديگر از بازآفريني دوباره اين نماد عزت صنعت نفت ايراني هستيم.

بازسازي خسارت‌ها و احياء ظرفيت‌هاي از دست رفته و سربلندي نفت در آزمون مقاومت و تاب‌آوری، یک وجه مهم از صورت‌بندی صنعت نفت امروز ايران است که در اثر تحولات عميق سياسي و اجتماعي جامعه ايراني در بيش از چهارده اخير رخ داده است.

رهبر معظم انقلاب اسلامي حضرت آيت الله سيد مجتبي حسيني خامنه‌ای (حفظه الله) در پيام اخير به مناسبت هفته دفاع مقدس اشارات قابل تأملی به وضعيت کشور داشته و از جمله فرمودند «آن روزهاي سابق که دشمن ما آرزوي بازگشت به آن را دارد، گذشت و ديگر هيچ‌گاه تکرار نخواهد شد» پس از اين جمله حکيمانه رهبري به نظرم آمد که کارکنان صنعت نفت ايران قدر و منزلت اين تعبير رهبري را بهتر از بسياري آحاد جامعه ايراني درک می‌کنند، چرا که خود با همين اندیشه و اراده، سريع‌ترين عمليات بازسازي تاريخ صنعت نفت ايران را رقم زده‌اند.

صنعت نفت و کارکنان آن به پشتگرمي چنين افق انديشه‌ای از آزمون مقاومت و تاب‌آوری سربلند بيرون آمده و در خط مقدم مقاومت، دفاع و بازسازي، جانفدای ايران هستند.

گزارش عملکرد شش‌ماهه بانک مرکزی نشان می‌دهد

۳۰۳ همت، تأمین مالی تولید

گزارش

گروه اقتصادی

با خريد کالا، ارائه خدمات يا مطالبات ناشی از قرارداد به جريان بيفتد. به اين ترتيب، به‌جای آنکه تمام گسترش کاربرد اوراق گام در تأمين ارز، توسعه خريد اعتباری خانوار و پذيرش مطالبات پيمانکاران نيز نشان می‌دهد مسير تأمين مالي، به تدريج از اتکای صرف به وام‌هاي نقدي فاصله می‌گيرد. در شرايط تنگنای مالي توليد، اهميت اين تغيير در امکان تأمين مودا اوليه و ادامه فعاليت بنگاه‌هاست. با اين ملاحظه که ميزان صدور ايزارهاي اعتباری، به‌تنهایی تصوير گامی از اثر آنها بر توليد ارائه نمی‌کند.

برای بنگاه توليدي، فاصله زماني ميان خريد مواد اوليه و دريافت پول فروش، یکی از تعيين‌کننده‌ترين بخش‌هاي فعاليت اقتصادي است. کارخانه بايد هزينه توليد را بپردازد، در حالی که بخشی از درآمدش هنوز در قالب مطالبات از خريداران باقي مانده است. اگر هر حلقه برای عبور از اين فاصله، جداگانه به دنبال تسهيلات نقدي برود، فشار تقاضا بر منابع بانکی افزايش می‌يابد. تأمين مالي زنجيره‌ری می‌کوشد همين فاصله را با گردش اعتبار پوشش دهد؛ يعني تعهد پرداخت یک بنگاه، با سازوکار مشخص و پشتوانه اعتباری، در معاملات حلقه‌هاي بعدی نيز قابل استفاده باشد.

برات الكترونيکی امکان ثبت و مديريت تعهد پرداخت در بستر الكترونيکی را فراهم می‌کند. اهميت آن برای توليدکننده، قابليت استفاده از اعتبار در معامله است؛ بويژه زمانی که فروش اعتباری انجام شده يا پرداخت نقدي فوری برای خريدار دشوار است. با اين حال، صدور برات نتيجه آغاز کار است و گردش آن ميان بنگاه‌ها، بخش مهم ديگری از کارکرد اين ايزار را تشکيل می‌دهد. در همين زمينه، گزارش بانک مرکزی از انتقال ۳۷۴ فقره برات الكترونيکی به ارزش ۲۰.۱۱ هزار ميليارد تومان تا پايان شهريور خبر می‌دهد. همچنين ۱.۲۵ هزار ميليارد تومان برات تنزيل شده است. انتقال، امکان استفاده از برات در معامله به‌راهم می‌کند و تنزيل، به دارنده اجازه می‌دهد پيش از سررسيد و با کسر هزينه مربوط، به وجه نقد دسترسي پيدا کند. اين دو شاخص، در کنار ميزان صدور، برای اريايی گردش عملی اعتبار اهميت دارند.

اوراق گام؛ از سرمايه در گردش تا تأمين ارز

دومين محور عمده گزارش، اوراق گواهی اعتبار مولد يا «گام» است. تأمين مالي از اين مسير در شش ماهه اول امسال به ۵۹.۶ هزار ميليارد تومان رسيده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته، ۳۷۹ درصد افزايش داشته است. به اين ترتيب، عملکرد اين ايزار تقريباً ۴.۸ برابر شده است.

اوراق گام با اتکا به ضمانت بانک، امکان خريد اعتباری در زنجيره توليد را فراهم می‌کند. بنگاهی که برای تهيه مواد اوليه به نقدينگي نياز دارد، می‌تواند در چارچوب ضوابط اين ايزار، پرداخت را به سررسيد منتقل کند و فروشنده نيز از تعهد پرداخت تضمين شده برخوردار شود. ظرفيت اصلی اين روش، کاهش نياز به

پرداخت نقدي فوری است، نه حذف بنگاه از تأمين مالي يا بی‌نيازکردن کامل بنگاه از تسهيلات بانکی. تحول ديگر، گسترش کاربرد گام به تأمين ارز واردکنندگان است. اين موضوع برای بخش‌هایی اهميت دارد که ادامه فعاليت آنها به ورود مواد اوليه، نهاده يا کالاهای ضروری وابسته است. در اين موارد، بنگاه علاوه بر نياز ارز، با مسأله تأمين منابع ريالی خريد ارز نيز مواجه است و پذيرش گام می‌تواند بخشی از اين فشار را تخفيف دهد. طبق گزارش، ارزش اوراق گام پذيرفته‌شده برای تأمين و فروش ارز به واردکنندگان دارو و تجهيزات پزشکی، از ابتدای اجرای طرح تا پايان سال ۱۴۰۴، معادل ۵.۹۲ هزار ميليارد تومان بوده است. پس از تمديد اجرای بخشنامه در ۱۴ مرداد امسال نيز تا پايان شهريور، ۲۶۰ ميليارد تومان اوراق پذيرفته شده است. اين دو رقم تکمیلی دربارۀ استفاده‌کنندگان و معاملات آنها را عملکرد شش‌ماهه اسال تلفی کرد.

برای واردکنندگان نهاده‌هاي دامي نيز، عملکرد تأمين و فروش ارز با استفاده از اين ظرفيت، از هفتم آبان ۱۴۰۴ تا هجدهم تير ۱۴۰۵، حدود ۱.۴۱ هزار ميليارد تومان اعلام شده است. اين رقم، گسترش دامنه تهيه مواد اوليه به نقدينگي نياز دارد، می‌تواند در چارچوب ضوابط اين ايزار، پرداخت را به سررسيد منتقل کند و فروشنده نيز از تعهد پرداخت تضمين شده برخوردار شود. ظرفيت اصلی اين روش، کاهش نياز به

رئيس بنياد مسکن خبرداد

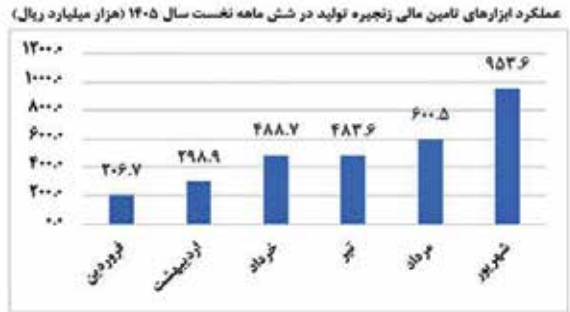
آغاز ساخت ۱۰۵هزار واحد از طرح «خانه‌های اميد»

ساخت ۲۲۰ هزار واحد مسکونی در سطح کشور است که برنامه‌ای گسترده محسوب می‌شود. بنياد مسکن در مناطقی که زمين در اختيار دارد، آن را بدون دريافت وجه در اختيار متقاضيان مسکن محرومان متقاضیانی نيز که زمين شخصی دارند، می‌توانند از زمين خود برای اجرای طرح استفاده کنند. «وي با تشریح شرايط بهره‌مندی از امکانات طرح خانه‌های اميد گفت: «متقاضيان برای استفاده از حمايت‌هاي اين طرح بايد دو شرط داشته باشند: اول اينکه در دهک‌هاي یک تا چهار درآمدی قرار بگيرند، شرط دوم ميزان بودن رقم «ج» است؛ به اين معنا که متقاضی پيش از اين، امکانات دولتي در حوزه مسکن دريافت نکرده باشد.»

مسکن روستایی

رئيس بنياد مسکن انقلاب اسلامي

واگذاري می‌شود تا امکان تأمين مالي پيش از وصول نهايي فراهم شود. بانک مرکزی اعلام کرده در شش ماهه اول امسال، بانک‌هاي ملت، رفاه کارگران و توسعه تعاون مجموعاً ۲۰.۵۴ هزار ميليارد تومان مطالبات قراردادی را به‌صورت غيربرخط پذيرفته‌اند. چارچوب اين اقدام نيز بر‌ماده ۸ قانون حداکثر استفاده از توان توليدي و خدماتی کشور و حمايت از کالای ايراني استوار است. اگرچه حجم فاکتورينگ در مقايسه با برات الكترونيکی و گام محدودتر است، اهميت آن به مسأله‌ای مشخص بازمی‌گردد: منابعی که در مطالبات بنگاه‌ها متوقف مانده‌اند. توسعه اين ايزار می‌تواند به تأمين هزينه قراردادهاي جاری و شروع فعاليت‌هاي بعدی کمک کند، مشروط بر آنکه پذيرش مطالبات، اريايی اعتبار و فرآيند پرداخت با سرعت و شفافيت مناسب انجام شود.

معیار نهایی چیست؟

تصوير شش‌ماهه بانک مرکزی، از افزايش محسوس مقياس و تنوع ايزارهاي تأمين مالي زنجيره‌ای حکايت دارد. برات الكترونيکی بار اصلی رشد را بر دوش کشيده، گام کاربردهاي گسترده‌تری يافته و دو مسير خريد اعتباری خانوار و واگذاري مطالبات نيز فعال تر شده‌اند. اين تحولات، ظرفيت بيشتری برای پاسخ‌دادن به نيازهاي متفاوت بنگاه‌ها ايجاد می‌کند.

با اين حال، ۲۰۳ همت عملکرد ايزارهاي اعتباری را نبايد معادل همين ميزان تزريق نقدينگي جديد با افزايش توليد دانست. معيار نهايي، ميزان دسترسي بنگاه‌ها، گردش اعتبار در زنجيره، هزينه تأمين مالي و استمرار فعاليت توليدي است. انتشار اطلاعات تفصيلی‌تر درباره اين شاخص‌ها، تصوير روشن‌تری از نتيجه اقدامات راه‌آلود کرد. اهميت مسير طی شده نيز دقيقاً در همين نقطه است: تبديل اعتبار ثبت‌شده جايی به امکان خريد، توليد و فروش؛ جایی که سياست تأمين مالي بايد اثر خود را در فعاليت روزمره بنگاه نشان دهد.

پیوند قدرت خرید خانوار با فروش بنگاه‌ها

تأمين مالي توليد فقط به خريد مواد اوليه محدود نمی‌شود. بنگاهي مشتری آن توان پرداخت نقدي ندارد، در سمت تقاضا نيز با محدوديت روبه‌روست. کارت رفاهی متصل به اوراق گام، از اين زاويه اهميت پيدا می‌کند: ايجاد امکان خريد اعتباری برای خانوار و اتصال آن به سازوکار تسويه با پذيرندگان. ميزان خريد با کارت رفاهی در نيمه اول امسال به ۱۴.۸۷ هزار ميليارد تومان رسيده است. در حالی که رقم مدت مشابه سال گذشته ۲۵۰ ميليارد تومان بود. بنا بر اين، عملکرد اين بخش نزديک به ۶۰ برابر شده است. بزرگی نرخ رشد البته بايد در کنار پايين بودن پایه مقايسه سال گذشته ديده شود.

همچنين بانک‌هاي رفاه کارگران، ملت، تجارت و شهردر اين مدت حدود ۱۲.۰۲ هزار ميليارد تومان اوراق گام به نفع پذيرندگان طرف قرارداد صادر کرده‌اند. اين رقم، شاخصی از سازوکار تأمين مالي پذيرندگان است و نبايد بدون بررسی رابطه آماری آن با خريدهای ثبت‌شده، به رقم خريد خانوار اضافه شود.

خريد اعتباری می‌تواند به فروش بنگاه‌ها کمک کند، اما اريايی موفقيت آن به مبلغ خريد محدود نيست. تعداد خانوارهاي برخوردار، شرايط بازپرداخت، هزينه اعتبار و ترکيب کالاهای خريدي‌شده نيز تعيين می‌کنند که اين ايزار تا چه اندازه به تقويت تقاضا و پشتيبانی از توليد منجر شده است. اين جزئیات در گزارش حاضر ارائه نشده‌اند.

آزادسازی منابع درگير در مطالبات با فاکتورينگ

در سوی ديگر زنجيره، تأمين‌کنندگان و پيمانکارانی قرار دارند که کالا يا خدمت را تحويل داده‌اند، اما هنوز مطالبات خود را دريافت نکرده‌اند. فاکتورينگ يا واگذاري مطالبات قراردادی، برای پاسخ به اين مسأله طراحي شده است؛ به اين صورت که مطالبات واجد شرايط به نهاد مالي

تومان کمک بلاعوض ديگر نيز به وی پرداخت خواهد شد. «برای افزود: «علاوه بر اين کمک‌هاي بلاعوض، به روستاييان دهک‌هاي یک تا چهار که واجد شرايط دريافت مسکن حمايتی باشند، تسهيلات ساخت مسکن به مبلغ ۵۰۰ ميليون تومان در قالب وام

قرض الحسنه با دوره بازپرداخت ۲۰ ساله پرداخت می‌شود. بر اين اساس، متقاضيان واجد شرايط می‌توانند با احتساب تسهيلات قرض الحسنه و کمک‌هاي بلاعوض، در مجموع تا سقف ۹۰۰ ميليون تومان برای ساخت مسکن روستايی دريافت کنند.»

بازسازی واحدهای آسیب دیده در جنگ

در اين نشست مجيد جودی، معاون بازسازي و مسکن روستايی بنياد مسکن در گفت‌وگو با «ايران» در خصوص بازسازي واحدهای آسیب‌ديده در جنگ گفت: «در مجموع ۴۰۷ شهرو روستا برای اريايی خسارت واحدهای مسکونی آسیب ديده در جنگ بررسی شده‌اند که از اين تعداد، ۱۰۲ هزار واحد به تعمير نياز داشتند. تاکنون با حمايت دولت و استفاده از تسهيلات حمايتی، تعمير ۹۰ هزار واحد به پايان رسيده و بخشی از خسارت‌هاي وارده به مردم نيز پرداخت شده است.»

وی گفت: «همچنين برای خانوارهايی که واحدهای مسکونی آنها به احداث مجدد نياز داشته يا تعميرات آنها زمانبر بوده است، دويعه مسکن پرداخت شده و تاکنون ۳۳۰۰ نفر از اين حمايت بهره‌مند شده‌اند. از ميان واحدهايی که به احداث مجدد نياز دارند، ۱۳۰۰ واحد شناسایی شده است که ۶۵۰ واحد از آنها پروانه ساخت رايگان دريافت کرده‌اند و عمليات اجرائی آنها آغاز شده است.»

جودی گفت: «برنامه‌ريزی انجام‌شده بر اين اساس است که واحدهای نيازمند تعمير تا پايان پاييز تکميل شوند و واحدهای نيازمند احداث مجدد نيز تا پايان سال ۱۴۰۶ به اتمام برسند.» اين برنامه در شهرها و روستاهاي مختلف اجرا می‌شود و جزو کلاشهرها، مسئوليت رسيدگی به واحدهای آسیب‌ديده در ساير شهرها و روستاها بر عهده اين مجموعه است. در کلاشهرها، شهرداری‌ها مسئوليت اين امور را بر عهده دارند؛ با اين حال، شهر کرمانشاه نيز بار ديگر به محدوده مسئوليت اين مجموعه اضافه شده است.

عملیات اجرائی

۱۰۵هزار واحد

از مجموع

۲۲۰هزار واحد

پیش‌بینی

شده در طرح

خانه‌های

امید آغاز

شده است که

نشان می‌دهد

این برنامه

با سرعت

مناسبی در

حال پیشرفت

است